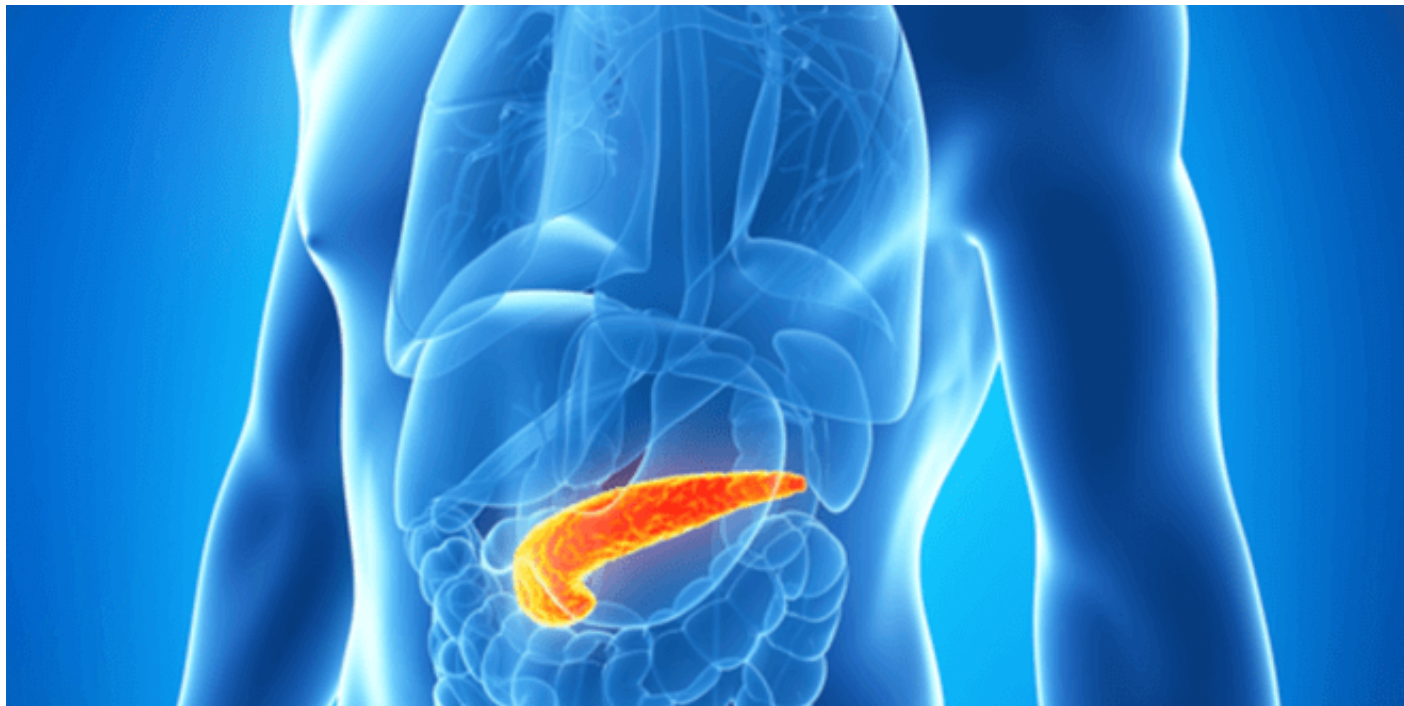

Rak gušterače - uzroci, simptomi i liječenje

Rak gušterače pripada skupini rijetkih oblika raka **probavnog sustava**. Rak gušterače počinje u tkivima gušterače. **Gušterača** je **žlijezda** koja je smještena ispod želuca između dvanaesnika s desne i **slezene** s lijeve strane.

Gušterača izlučuje **enzime** koji pomažu u probavi te hormone koji pomažu u regulaciji metabolizma šećera. Rak gušterače uglavnom **kasno uzrokuje simptome** i kada se otkrije najčešće je već u uznapredovalom stadiju. Oko 60% pacijenata je u dobi između **40-60 godina**.

Rak gušterače često ima lošu prognozu, čak i kad se otkrije u vrlo ranim fazama. Vrlo se **brzo širi**, a rijetko se otkrije u ranim fazama, što je glavni razlog zašto je vodeći uzrok smrti od raka. Više od **95%** pacijenata umire u roku od **dvije godine**. Znakovi i simptomi se ne mogu pojaviti sve dok rak nije u potpunosti uznapredovao, a potpuno **kirurško odstranjivanje nije moguće**.

Najčešći faktori rizika za obolijevanje od raka gušterače su: životna dob, pušenje, prehrana bogata mastima, prehrana koja je siromašna vlaknima, debljina, smanjena fizička aktivnost te povijest bolesti koja uključuje [pankreatitis](#), [dijabetes](#) i [cirozu jetre](#).

Najčešći kandidati za ovu rijetku vrstu raka su osobe koje u svojoj obitelji ve imaju nekoga tko je obolio od raka gušterače, raka ili popipa debelog crijeva, [raka dojke](#),

melanoma i [raka jajnika](#). Rak gušterače se češće javlja kod **muškaraca** nego kod žena. Svake godine se u Hrvatskoj dijagnosticira oko **600 slučajeva** raka gušterače.

Uzroci raka gušterače

Uzroci raka gušterače osim onih koje smo u uvodu naveli, nisu posve poznati. Rak nastaje kada stanice u gušterači razvijaju mutacije u DNA. Takve mutacije uzrokuju da stanice rastu nekontrolirano i nastave živjeti, a normalne i zdrave stanice umiru. Te stanice koje se gomilaju tvore **tumor**. U manjem broju slučajeva, uzrok nastanka tumora su **neke druge vrste stanica** gušterače

Najnovija istraživanja pokazuju vezu između **raka gušterače** i uživanja **velikih količina kave**.

U svakom slučaju, **karcinom gušterače** je nažalost tumor s **jako lošom prognozom**. Zbog svog specifičnog anatomskog položaja (gušterača smještena intraperitonealno i retroperitonealno, jako blizu mnogih organa kao što su jetra, dvanaesnik, slezena, bubrezi, želudac) i **dobre prokrvljenosti** ovi karcinomi brzo metastaziraju.

Većina raka gušterače počinje u stanicama koje okružuju kanal gušterače. Rijetko, rak se može formirati u stanicama koje proizvode hormon gušterače.

Simptomi raka gušterače

Simptomi raka gušterače obično se pojavljuju vrlo kasno te su najčešće **zanemarivi** i podmukli, većina pacijenata nije u stanju prepoznati simptome. Tek kada se pojave simptomi poput [mučnine i povraćanja](#) - većina pacijenata traži liječničku pomoć. Osim toga, **specifičnih testova** za rano otkrivanje raka gušterače nema. Upravo ta činjenica je jedan od glavnih razloga zašto je **smrtnost** kod ove vrste raka toliko visoka.

Znakovi i simptomi raka gušterače često se ne pojavljuju sve dok bolest ne dođe do uznapredovalog stadija. kada se znakovi i simptomi pojave, oni mogu uključivati:

- Bolovi u trbuhu koji se mogu širiti i na leđima
- [Žutilo kože i bjeloočnica](#) (žutica)
- Gubitak apetita i težine
- [Krvni ugrušci](#)
- [Depresija](#)

Rak gušterače može prouzročiti određene komplikacije poput [žutice](#), Kako tumor raste bolovi u abdomenu mogu postajati sve **intenzivniji**. Lijekovi protiv bolova mogu uvelike pomoći, a **kemoterapija** može pomoći u prevenciji širenja raka.

Kod težih slučajeva primjenjuje se **injektiranje alkohola** u živac koji kontrolira bolove na području **abdomena**. Rak gušterače koji ima tendenciju rasti, ponekad može uzrokovati **pritisak na tanko crijevo** te blokirati protok hrane iz želuca u crijeva.

Mučnina i povraćanje, te **konstantna nelagoda** izazvana bolovima, primanje kemoterapije te određenih lijekova mogu uzrokovati naglo **mršavljenje** i otežati funkcioniranje gotovo svih tjelesnih organa.

Dijagnoza raka gušterače

Rak gušterače uglavnom se dijagnosticira pomoću **kompjuterizirane tomografije i magnetske rezonance**. I jedna i druga vrste pretrage omogućuju **slikovni prikaz** gušterače i okolnih područja trbuha. Pregled abdomena ultrazvukom ili **RTG snimka pluća** mogu otkriti presadnice raka u drugim organima. Ponekad je za potvrdu dijagnoze potrebno uzeti i **komadić tkiva** za patohistološku analizu.

Laboratorijski izvještaji mogu pokazati postojanje [anemije](#), [žutice](#) ili [povećanu razinu glukoze](#) u krvi.

Liječenje raka gušterače

Tretmani za liječenje raka gušterače ovise o **stadiju bolesti** te mjestu na kojem se **širi**. Nadalje, bitna je dob, sveukupno zdravlje i osobne preferencije. Prvi cilj u liječenju raka gušterače jest **eliminirati rak**, kada je to moguće. Kada to nije opcija,

fokus liječenja postaje **sprečavanje rasta raka** gušterače (gomilanje tumorskih stanica), te smanjivanje štete koja u tijelu nastaje.

Kirurgija može biti opcija ako je rak gušterače ograničen na gušterači. Ako je rak napredan, a klasični tretmani nisu obećavajući, liječnik će vam pomoći pri **ublažavanju simptoma** i pokušati vam omogućiti da se osjećate čim bolje. Ovisno o **poziciji tumora**, uz gušteraču se **kirurški odstranjuju** žučni mjehur, dio žučnog voda, dio tankog crijeva, slezena ili dio želuca.

Operacije gušterače sa sobom donose i **velike rizike od infekcije** i krvarenja, te dug oporavak često popraćen [mučninama i povraćanjem](#).

Radioterapija ima za cilj uništiti stanice raka. Možete dobiti tretmane **zračenja** prije ili nakon operacije raka, a vrlo često u kombinaciji s **kemoterapijom**. Takva kombinacija liječenja se koristi i kod osoba kod kojih nije moguće kirurško odstranjenje raka.

Kemoterapija koristi lijekove kako bi se uništile stanice raka. Može se uzimati **intravenozno** ili pak u obliku **tableta**. Kao što je već i navedeno, može se koristiti u kombinaciji s **radioterapijom**.

Djelovanje kemoterapije na koštanu srž najčešća je komplikacije liječenja kemoterapijom. Često dolazi do [anemije](#), a samim time i ostalih popratnih simptoma anemije. Budući da kemoterapija oslabljuje imunitet nerijetko dolazi i do infekcija s kojima se organizam ne može boriti zbog oslabljenog imunološkog sistema.

Kod ljudi s uznapredovalim rakom gušterače, liječenje je fokusirano na kemoterapiju ili se pak kombinira s ciljanom terapijom. Ciljana terapija koristi lijekove koji napadaju specifične abnormalnosti u stanicama raka. Ciljani lijek **blokira kemikalije** koje signaliziraju stanice raka da rastu i da se dijele.

Ako mislite da biste mogli biti u kategoriji osoba s povećanim rizikom obolijevanja od raka gušterače ili bilo koje druge vrste raka javite se vašem liječniku i tražite ga **uputnicu** za pretrage.